

OKULLARDA GELİŞİMSEL ve ÖNLEYİCİ PDR-5

Prof. Dr. Serap NAZLI
Ankara Üniversitesi

Suçlu çocuk-ergen yoktur,
Suça itilmiş çocuk-ergen vardır.

Suça karışma

- İzmir'de 15 yaşındaki H.K., öğretmenini bıçaklayarak öldürdü.
 - İstanbul'da ise 3. sınıf öğrencisi bir kız çocuğu, 5 buçuk yaşındaki Eren B.'yi tuvalette ıslatıp dövdü.
 - Son günlerde meydana gelen bu olaylar Türkiye'de şiddete karışan çocukları gündeme getirdi.
 - Güvenlik birimlerine **2015 yılında** gelen veya getirilen çocuk sayısı **303 bin 213** oldu.
 - 2015 yılında emniyete gelen çocukların **%46,9'unun mağdur**, **%39'unun** suça sürüklenen, **%5,8'inin** ise kayıp
-

İstatistik

- Emniyet ve Jandarma teşkilatlarının, Türkiye İstatistik Kurumu'na **(TÜİK) rapor ettiği** verilere göre,
 - 2008 yılında 62 bin,
 - 2009'da 69 bin,
 - 2010'da 83 bin,
 - 2011'de 84 bin,
 - 2014'de 117 bin,
 - 2015'da 118 bin **çocuk suça karıştı**
-

**“Bugün okulda sınavlar iptal olacak.
Kendimi öldüreceğim, giderken
yanımda en yakın arkadaşımı da götüreceğim”**

Lisede Dehşet

Lise 1'inci sınıf öğrencisi 16 yaşındaki B.K., çift bıçakla okula geldi, önce aynı yaştaki arkadaşı Emir Taş'ı boynundan bıçakladı, ardından diğer bıçakla kendi boynunu kesti. Emir Taş kurtarılamadı, B.K. komada

Bursa'da okulda dehşet!

Bursa'da, bir lisede iki öğrenci silahla vurulmuş halde bulundu. Öğrencilerden birinin öldüğü tespit edildi. Diğer öğrenci ise ağır yaralı... (5 Mayıs 2017)

- Olay, **saat 8.10** sularında Hürriyet Anadolu Lisesi'nde meydana geldi.

Bir sınıfta silah sesinin duyulması üzerine sınıfa giren öğretmenler, **yerde 2 kişinin silahla vurulmuş** halde kanlar içinde yerde yattığını gördü. Bunun üzerine durum polis ekiplerine ve sağlık ekiplerine bildirildi.

Olay yerine gelen ekipler, yerde yatan 2 kişiden birinin öldüğünü tespit etti.

Ölen kişinin isminin okul öğrencilerinden Nilüfer Acar (16) olduğu, yaralı kişinin ise Hasan C. (16) olduğu belirlendi. Çekirge Devlet Hastanesi'ne kaldırılan Hasan C.'nin durumunun ağır olduğu bildirildi.

Polis olayla ilgili soruşturma başlatırken, durumun intihar olabileceği üzerinde duruluyor.

Olayın ardından, Hürriyet Anadolu Lisesi'nde bugün eğitime ara verildi.

TÜYLER ÜRPERTEN WHATSAPP MESAJLARI

Hastanede tedavi altına alınan Hasan C.'nin sınıf arkadaşlarıyla birlikte kullandıkları 'Kupkuru' adlı whatsapp grubundan olay öncesi tüyler ürperten mesajlar yazdığı ortaya çıktı.

Babası bir fabrikada işçi olan ve evden bulduğu ruhsatsız tabancayla cinayeti işleyen Hasan C.'nin mesajları şöyle:

“Aileme dersiniz ne halt olduğumu. İşte ateistti bilmem neydi diye. Cenaze masrafı çıkardı diye lanet okurlar. Şöyle düşünsünler, yaşasam zaten o para çıkacaktı onlardan. Belki kat kat fazlası. Bunu yaptığım için hiç pişman değilim, gittiğim yer nere bilmiyorum ama orada mutlu olduğuma emin olun. Tavsiye, son söz bilmem ne işlerine girmeyeceğim. Söyleyecek çok şey var. En iyisi hiçbir şey söylememek, iyisiyle kötüsüyle işte öyle böyle. Kimiyle 2, kimiyle bir yılı geçirdik bitti gitti. Takmayın fazla, zaten yaz tatilinden itibaren kimseyle görüşmeyecektim. Oğlum TM'yim görmeyecektik bile birbirimizi mutluyum. En fazla bu kadar mutlu olabilirdim. Sonunda bitti işte, daha ne olsun bilmiyorum. Belki babam hapse girecek falan ama ne yapayım ben de istemezdim girmesini. Birkaç üzülün işte zaten bugün cuma işte.”

“ORGANLARIMI BAĞIŞLAYIN”

Hasan C. grupta yazdığı diğer mesajında ise, “Pazartesi 3- 5 çiçek koyarsınız sıraya sonra unutun bitsin gitsin. İşte bana kalsa o çiçekleri de koymayın. Organım oyum buyum neyim varsa sağa sola dağıtın bağışlayın. Yaşarken bir işe yaramadım, bari ölünce bir işe yararım. Aga kullansın guardı kaldırdım, arkadaşlar da verdim hesabı sen de faydalan.

Arkamdan katil matil de demeyin, kız kendi istedi, istiyordu. Katil olmayı isterdim sınıfa gelip ya da dışarıda seri **50- 100 kişiyi öldürmek** ne güzel olurdu ki ama imkanlar buna elveriyor. Hem riske giremem.

Hakikat ölümden gizlidir. Ölümse hakikatin ta kendisidir. Bu arada ölünün arkasından Kuran okunmaz, saçma sapan ayinler yapmayın arkamdan.”

Sınıfta arkadaşı tarafından öldürülen Nilüfer Acar’ın ise babasının uzun yol TIR sürücüsü, annesinin ise Ukrayna uyruklu olduğu öğrenildi. Nilüfer Acar’ın da Ukrayna’da dünyaya geldiği belirtildi.

OECD raporu: En mutsuz öğrenciler Türkiye'de

- ❑ OECD PISA 2015 'Öğrenci Refahı' raporu: Mutsuzlukta ilk sıradayız
 - ❑ Öğrencilerin **1/3** mutsuz
 - ❑ Sınav kaygısı yüksek
 - ❑ **Okul zorbalığı** yüksek (%19)
-

PDR'de Önleme Düzeyleri:

1. **Temel önleme**, toplumdaki tüm sağlık bozukluklarının olmasını veya tekrarlanmasını azaltmaya çabalar ve henüz etkilenmemiş kişiler ile çalışmayı hedefler.
2. **İkincil önleme** çalışmaları henüz olmuş olayların süre ve sayı olarak yayılmasını engelleyen çabalardır.
3. **Üçüncül önleme** ise sorunların sonucunda oluşan bozuklukları, eksiklikleri azaltmayı hedeflemektedir. Tedavi/sağaltımı da içerdiği için geleneksel modellere dayanmaktadır.

Üç Düzeyde (temel, ikincil, üçüncül) Önleyici Program Örneği=**Zorbalık**

- Okul yönetimi ile ortak çalışma anlayışının geliştirilmesi (koordinasyon)
 - Zorbalık konusunda veri toplama
 - Okulda zorbalığa maruz kalan öğrencilerin oranının belirlenmesi
 - Nerede
 - Hangi saatlerde
 - Güvenlik personeli ve nöbetçi öğretmenler ile toplantılar düzenleme, rol ve sorumluluklarını belirleme
 - Amaçların belirlenmesi ve uygun PDR programın seçilmesi ya da geliştirilmesi
-

Temel Önleme

- Temel yaşam becerilerinin tüm öğrencilere kazandırılması aktarılması (**Sınıf rehberliği**)
- Eş zamanlı olarak aile ve öğretmen bilgilendirilmesi (**konsültasyon**)
- **Akran yardımcılığı** ile model öğrencilerin eğitilmesi
- Öğrencilerin zorbalıkla baş etme konusunda bilgilendirilmesi (sınıf rehberliği & akran yardımcılığı)
- Zorbalığın en çok olduğu yerlerin gözetim altında tutulması (kamera)
- Teneffüs ve öğle tatilinde öğrencilerin gözlenmesi ve herhangi bir olayda hemen müdahale edilmesi,
- Üniversite, RAM vb kurumlardan **süpervizyonu** alınması,

İkinci düzey önleme

- Zorbalık mağduru öğrencilerin belirlenmesi ve grup ya da bireysel danışma hizmetlerinin verilmesi
 - Zorbalık mağdurlarının ve bu davranışı gösteren öğrencilerin ailelerinin eğitilmesi
 - Gerekirse havale
-

Üçüncü düzey önleme

- **Zorba davranış gösteren** öğrencilerin, başkalarına gözdağı vermeden, arkadaş edinme becerilerinin geliştirilmesi
 - Atılganlık eğitimi
 - Öfke kontrol eğitimi
 - Gerekirse havale
-

TEŞEKKÜRLER

Kaynak:

Nazlı, S. (2016). Kapsamlı Gelişimsel Rehberlik Programı. 6. Baskı, Ankara: Anı Yay.

Nazlı, S. (2014). Akademide Yaşam Becerileri Eğitimi. Ankara: Anı Yay.